

REKABET ÖNCESİ İŞBİRLİĞİ PROJELERİ UYGULAMA USUL VE ESASLARI

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar ve Kısaltmalar

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Uygulama Usul ve Esaslarının amacı, ulusal stratejik hedef ve politikalar doğrultusunda Bakanlık tarafından belirlenen alanlarda çağrıya çıkılarak Türkiye’de yerleşik katma değer oluşturan kuruluşların, işbirliği anlaşması kapsamında ortak parça, sistem veya platform kurabilmek amacıyla yürütecekleri Araştırma-Geliştirme (Ar-Ge), yenilik ve tasarım projelerinin harcamalarına hibe desteği ile indirim, istisna ve teşvik destekleri sağlanmasını hedefleyen Rekabet Öncesi İşbirliği Projelerinin başvuru, değerlendirme, izleme ve denetim, ödeme, projelere ilişkin değişiklik talepleri, sonuçlandırma, durdurma, iptal etme süreçleri ile destek kalemleri, proje destek sözleşmesinde yer alacak hususlar ve bu Projelerin uygulanmasına ilişkin usul ve esasların belirlenmesidir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Uygulama Usul ve Esasları, Rekabet Öncesi İşbirliği Projeleri kapsamında desteklenecek Ar-Ge, yenilik, tasarım projelerinin belirlenmesi, desteklenmesi, izlenmesi, sonuçlandırılması, sonuçlarının değerlendirilmesi, projelere ilişkin değişiklik talepleri, durdurulması ve iptal edilmesine yönelik teknik, mali, idari konulara ve süreçlere ilişkin bilgileri kapsar.

Dayanak

MADDE 3- (1) Bu Uygulama Usul ve Esasları, 10/08/2016 tarihli ve 29797 sayılı Resmî Gazete ’de yayımlanarak yürürlüğe giren Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesine İlişkin Uygulama ve Denetim Yönetmeliğinin 27 nci maddesinin ikinci fıkrasına dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 4- (1) Bu Uygulama Usul ve Esaslarında yer alan;

a) Araştırma ve Geliştirme faaliyeti (Ar-Ge): Araştırma ve geliştirme, kültür, insan ve toplumun bilgisinden oluşan bilgi dağarcığının artırılması ve bunun yeni süreç, sistem ve uygulamalar tasarlamak üzere kullanılması için sistematik bir temelde yürütülen yaratıcı çalışmaları, çevre uyumlu ürün tasarımı veya yazılım faaliyetleri ile alanında bilimsel ve teknolojik gelişme sağlayan, bilimsel ve teknolojik bir belirsizliğe odaklanan, çıktıları özgün, deneysel, bilimsel ve teknik içerik taşıyan faaliyetleri,

b) Bakanlık: Sanayi ve Teknoloji Bakanlığını,

c) Banka: Rekabet Öncesi İşbirliği Projeleri kapsamında desteklenmesi uygun bulunan projelere ilişkin proje katkı payları ve hibe ödemesi tutarlarının yatırılacağı ve proje harcamalarının gerçekleştirileceği ortak özel hesabın açılacağı Türkiye’de yerleşik bankayı,

ç) Çağrı duyurusu: Teknoloji alanları, proje bütçesi, destek oranı, proje süresi ve proje başvuru tarihleri, çağrı duyurusuna özel başvuru şartlarını içeren belgeyi,

d) Değerlendirme ve Denetim Komisyonu (DDK): Rekabet Öncesi İşbirliği Projelerinin değerlendirme ve denetimini yapmak üzere; Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından belirlenecek bir üyeden, Milli Teknoloji Genel Müdürü ya da ya da görevlendireceği Genel Müdür Yardımcısı veya daire başkanı olmak üzere bir üyeden, projenin konusuna göre alanında uzmanlığı bulunan öğretim üyeleri arasından Bakanlık tarafından seçilecek 2 üyeden, projenin konusuna göre Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) meclis veya sektör temsilcileri, Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) meclis veya sektör temsilcileri, Organize Sanayi Bölgeleri, Endüstri Bölgeleri, Teknoloji Geliştirme Bölgeleri ile kanunla kurulan vakıflar veya meslek odalarının yönetici veya temsilcileri arasından Bakanlık tarafından görevlendirilecek bir üyeden oluşan toplam 5 üyeli ve sekreteryasını Bakanlığın yürüteceği komisyonu,

e) Gelişme raporu: Projenin teknik ve mali gerçekleşme durumunu ortaya koymak üzere proje yürütücüsü tarafından Bakanlığın belirleyeceği formata göre her bir proje dönemine ilişkin hazırlanan ve mali bilgileri ile ilgili proje dönemi harcama belgeleri YMM tarafından onaylanmış olan raporu,

f) Genel Müdürlük: Milli Teknoloji Genel Müdürlüğünü,

g) Hibe ödemesi: Proje destek sözleşmesi kapsamındaki proje harcamalarına ilişkin, dönemsel izlemeleri müteakip Bakanlık tarafından geri ödemesiz olarak yapılan ödemeyi,

ğ) İşbirliği anlaşması: Proje ortaklarının proje ile ilgili görev, yetki ve sorumlulukları, proje katkı payları, ortak özel hesap, teminat mektubu, kefalet mektubu, proje sonucu ortaya çıkacak parça, sistem veya platformun kullanım, satış ve fikri ve sınai mülkiyet haklarının paylaşımı, proje kapsamında satın alınan makine ve donanımların paylaşımı ile diğer hususları kapsayan ve proje ortakları arasında imzalanan noter onaylı belgeyi,

h) İşletme: Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı tarafından desteklenen teknoloji geliştirme merkezleri ile 28/2/2008 tarihli ve 5746 sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun kapsamındaki destek ve teşvik unsurlarından yararlanabilecek gerçek ve tüzel kişileri,

ı) İzleyici: Rekabet öncesi işbirliği proje desteğinden yararlanan işletmelerin başvurusunun değerlendirilmesi veya faaliyetlerinin izlenmesi, denetimi ve raporlanması amacıyla Bakanlıkça görevlendirilen, çağrı duyurusunda belirtilen alanlarda uzman kişileri veya akademisyenleri,

i) Kuruluş: RİP projesinde proje ortağı olarak yer alabilecek işletme, üniversite, araştırma kuruluşunu,

j) Ortak özel hesap: Proje katkı paylarının yatırıldığı, hibe ödemeleri ile ön ödemelerin yapıldığı ve proje harcamalarının gerçekleştirildiği, proje yürütücüsü adına bankada açılan hesabı,

k) Ön ödeme: Proje destek sözleşmesi kapsamındaki proje harcamalarına ilişkin, Bakanlık tarafından ilgili proje dönemleri içinde ön ödeme şeklinde ve geri ödemesiz olarak teminat karşılığında yapılan ve ilgili proje dönemi için proje destek sözleşmesinde belirtilen destek tutarının %20'sini geçmeyen ödemeyi,

l) Parça: Temel olarak bir işlevi gerçekleştiren elemanı, malzemeyi, yazılımı, molekülü ya da bir sistemin veya platformun işlevini gerçekleştirmesinde gerekli olan bileşeni,

m) Platform: Sistemlerden oluşan, belli bir veya birden fazla işlevi gerçekleştirebilen ve kitlesel düzeyde yararlanılan yapıları,

n) Proje: Rekabet Öncesi İşbirliği Projeleri kapsamında destek sağlanmak üzere başvurusu yapılan Ar-Ge, yenilik veya tasarım projesini,

o) Proje başvurusu izleme raporu: İzleyici tarafından, başvurusu yapılan projenin uygunluğunun ve yeterliliğinin değerlendirilmesine yönelik olarak Bakanlığın belirleyeceği formata göre hazırlanarak Bakanlığa sunulan raporu,

ö) Proje değerlendirme toplantısı: Proje başvurularının değerlendirildiği DDK toplantısını,

p) Proje destek sözleşmesi: Bakanlık ve proje ortakları arasında akdedilen anlaşma belgesini,

r) Proje dönemi: Proje süresinin, sözleşmede belirtilen proje başlangıç tarihinden itibaren takvim yılının 6 aylık bölümlerine göre oluşturulmuş dönemlerini,

s) Proje faaliyetleri izleme raporu: İzleyici tarafından her bir proje dönemine ilişkin proje faaliyetlerinin uygunluğunun ve yeterliliğinin değerlendirilmesine yönelik Bakanlığın belirleyeceği formata göre hazırlanarak Bakanlığa sunulan raporu,

ş) Proje izleme toplantısı: Proje destek sözleşmesi yapılarak izleme ve destek süreci başlatılan projelerin izlenmesi, denetlenmesi veya sonuçlandırılması amacıyla her bir proje dönemi sonunda veya varsa ek süre sonunda yapılan DDK toplantısını,

t) Proje katkı payı: Proje destek sözleşmesi kapsamındaki proje harcamalarında kullanılmak üzere, proje ortakları tarafından her bir proje dönemi içinde ortak özel hesaba yatırılan tutarı,

u) Proje ortağı: Proje faaliyetlerini yürütmek üzere en az biri işletme olmak şartıyla Proje destek sözleşmesi yapılan kuruluşlardan her birini,

ü) Proje personeli: Projede doğrudan görevli Ar-Ge, tasarım veya destek personelini,

v) Proje yürütücüsü: Proje başvurusunun yapılmasından, projenin desteklenmesi, izlenmesi, sonuçlandırılması ve sonuçlarının değerlendirilmesi aşamalarında gelişme raporu, değişiklik talebi ve sonuç raporu ile gerekli olan diğer bilgi ve belgelerin Bakanlığa sunulmasından sorumlu, proje ortaklarının işbirliği anlaşması kapsamında aralarında belirledikleri proje ortağı işletmeyi,

y) Proje yürütücüsü temsilcisi: Proje başvurusunun yapılmasından, projenin desteklenmesi, izlenmesi, sonuçlandırılması ve sonuçlarının değerlendirilmesi aşamalarında gelişme raporu, değişiklik talebi ve sonuç raporu ile gerekli olan diğer bilgi ve belgelerin Bakanlığa sunulmasından sorumlu, proje ortaklarının işbirliği anlaşması kapsamında aralarında belirledikleri proje yürütücüsünün temsilcisini,

z) Rekabet öncesi işbirliği projeleri (RİP): Birden fazla kuruluşun; ölçek ekonomisinden yararlanmak suretiyle yeni süreç, sistem ve uygulamalar tasarlayarak verimliliği artırmak ve mevcut duruma göre daha yüksek katma değer sağlamak üzere, rekabet öncesinde ortak parça veya sistem geliştirmek ya da platform kurabilmek amacıyla yürütecekleri, Ar-Ge ve yenilik veya tasarım faaliyetlerine yönelik olarak yapılan işbirliği anlaşması kapsamındaki, bilimsel ve teknolojik niteliği olan projeleri,

aa) Sistem: Birden fazla parçadan oluşan, parçaları arasında etkileşim olan, bir veya birden fazla işlevi gerçekleştirebilen bütünleşik yapıları,

bb) Sonuç raporu: Son dönem proje gelişme raporunu içeren ve proje süresinin varsa ek süre dâhil tamamını kapsayacak şekilde, projenin teknik ve mali gerçekleşme durumunu ortaya koymak üzere proje yürütücüsü tarafından Bakanlığın belirleyeceği formatta hazırlanan nihai raporu,

cc) Tasarım faaliyeti: Sanayi alanında ve Cumhurbaşkanının uygun göreceği diğer alanlarda katma değer ve rekabet avantajı yaratma potansiyeline haiz, ürün veya ürünlerin işlevselliğini artırma, geliştirme, iyileştirme ve farklılaştırmaya yönelik yenilikçi faaliyetlerin tümünü,

çç) Teminat: Ön ödeme talep etmek üzere proje ortağı işletmeler tarafından sunulacak, teminat tutarının TL cinsinden yazıldığı teminat mektubu veya kefalet mektubunu,

dd) YMM: 1/6/1989 tarihli ve 3568 Sayılı Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu kapsamında çalışan yeminli mali müşaviri,

ee) Yönetmelik: 10/08/2016 tarihli ve 29797 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesine İlişkin Uygulama ve Denetim Yönetmeliğini,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Programa İlişkin Hususlar

Programın hedefleri

MADDE 5- (1) RİP kapsamında, Bakanlık tarafından ulusal stratejik hedef ve politikalar dikkate alınarak belirlenen alanlarda çağrı duyuruları yapılarak, bilimsel ve teknolojik niteliği olan Ar-Ge, yenilik veya tasarım projeleri desteklenecektir. Desteklenen projeler ile ilgili alanlarda teknolojik ilerleme, verimlilik ve katma değer artışı, maliyet düşüşü, yerli ekosistemin gelişimi gibi etkiler oluşturulması hedeflenmektedir.

Programdan yararlanma koşulları

MADDE 6- (1) RİP kapsamında başvurusu yapılan projeler aşağıdaki şartların tamamını taşıması halinde desteklenebilir:

- a) Ar-Ge, yenilik veya tasarım projesi olması,
- b) Türkiye’de yerleşik, en az biri gelir vergisi mükellefi (ticari kazanç yönünden) veya kurumlar vergisi mükellefi olmak üzere 2 veya daha fazla kuruluşun işbirliği ile yürütülecek olması,
- c) Çağrı duyurusunda belirtilen alanlara yönelik olması,
- ç) Çağrı duyurusunda belirtilen özel şartları taşıması,
- d) Kamu kurum veya kuruluşları tarafından hibe desteği sağlanmamış olması,
- e) Proje ortaklarından herhangi birinin, proje ortakları tarafından karşılanan proje bütçesindeki payının %85’i geçmemiş olması.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Destek Kapsamı

Destek oranı ve sınırı

MADDE 7- (1) Desteklenmesi Bakanlık tarafından uygun bulunan projelere, Bakanlık bütçesine konulan ödenekle sınırlı olmak ve proje bütçesinin %50’sini geçmemek üzere, çağrı

alanlarında desteklenmesi öngörülen projelerin destek ihtiyaçları dikkate alınarak çağrı özelinde Bakanlıkça belirlenecek oranda hibe desteği sağlanır.

Destekleme dönemi ve destek süresi

MADDE 8- (1) Bakanlık tarafından desteklenmesi uygun bulunan projeler en fazla 48 ay süre ile desteklenir. Ancak, proje yürütücüsü tarafından ek süre talep edilmesi ve Bakanlık tarafından proje hedeflerine ulaşılması bakımından uygun görülmesi halinde proje süresine en fazla 6 ay ek süre verilebilir.

(2) Proje süresi veya teknolojik kazanım açısından ihtiyaç duyulması halinde, projeler, fazlar veya ilişkili alt projeler halinde desteklenebilir. Bu husus çağrı özelinde belirtilir. Bu durumda, proje fazlarının ve alt projelerinin planlandığı bir proje yol haritası ile en az bir faz veya alt proje için detaylı proje planı başvuru aşamasında Bakanlığa sunulur. Proje yol haritası kapsamındaki diğer proje fazları veya alt projeler için detaylı proje planları ise, proje yol haritasında öngörülen takvimde Bakanlığa sunulur. Sunulan proje fazları veya alt projeler için, bu Usul ve Esaslar kapsamındaki başvuru inceleme ve değerlendirme süreci işletilir.

Desteklenen gider kalemleri

MADDE 9- (1) RİP kapsamında aşağıdaki harcamaların her biri bütçe kalemi olarak gider kabul edilir ve desteklenir:

a) Makine donanım giderleri: Proje için alınması veya yaptırılması zorunlu olan her türlü kalıcı cihaz, donanım, kalıp, yazılım lisans bedeli ve bunlara ilişkin gümrük, nakliye ve sigorta vb. satın alma giderleri,

b) Sarf malzemesi alım giderleri: Endüstriyel ve laboratuvar sarf malzemeleri, deney gereçleri, hayvanlar, kimyasal maddeler, tarım ürünleri, küçük yedek parça, el aletleri vb. ile bunlara ilişkin gümrük, nakliye ve sigorta vb. satın alma giderleri,

c) Personel giderleri: Proje yürütücüsü temsilcisi ile proje personeli aylık işveren maliyetleri,

ç) Seyahat giderleri: Proje yürütücüsü temsilcisi ile proje personelinin; veri ve bilgi temini, yerinde inceleme, arazi çalışması, pazar araştırması, işbirliği tesisi gibi projeye doğrudan ilgili seyahat ve konaklama giderleri ile 10/2/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu kapsamında tanımlanmış kimseler olmaması durumunda, 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümlerine göre en yüksek dereceli devlet memurlarına ödenen limiti aşmayacak şekilde belirlenen harcırah giderleri ve buna ilişkin diğer giderler,

d) Hizmet alımı giderleri: Normal bakım ve onarım giderleri hariç olmak üzere, Ar-Ge ve yenilik veya tasarım faaliyetleriyle ilgili olarak işletme dışında yerli veya yabancı diğer kurum ve kuruluşlardan alınan; teknik destek, danışmanlık, test, laboratuvar ve analiz hizmetleri ile diğer hizmet alımları kapsamında yapılan ve toplamda proje bütçesinin %50'sini geçmeyen giderler,

e) Diğer giderler: Desteklenmeyen giderler arasında yer almayıp çağrı özel şartlarından kaynaklanan giderler ile DDK tarafından RİP kapsamında desteklenmesi uygun bulunan diğer harcama giderleri.

Desteklenmeyen giderler

MADDE 10- (1) Aşağıda belirtilen giderler RİP destek kapsamı dışındadır:

- a) Proje Ar-Ge faaliyetleri ile ilintili olmayan altyapı kurmaya yönelik yatırım ağırlıklı giderler,
- b) Her türlü kâr, fırsat maliyeti, sermaye kullanım maliyeti,
- c) Amortismanlar, depozitolar,
- ç) Katma Değer Vergisi,
- d) Personele nakdi ya da aynı olarak verilen yemek ve servis ulaşım giderleri,
- e) Yönetim giderleri, brüt ücretin yanında teşvik, motivasyon vb. prim giderleri,
- f) Sosyal yardımlaşma vakıf ödentileri,
- g) Seyahatlerde yapılan ulaşım harcamaları ve konaklama masrafları dışındaki giderler,
- ğ) Fotokopi makinesi, projeksiyon cihazı, büro makineleri, büro mefruşatı,
- h) Isıtma, aydınlatma ve üretimde sarf edilen enerji masrafları, su giderleri,
- ı) Telefon, faks, haberleşme, internet kullanım maliyetleri,
- i) Ofis, depo, stand kira giderleri,
- j) İnşaat giderleri,
- k) Memur ve diğer kamu görevlisi olarak görev yapan proje personel giderleri,
- l) DDK tarafından proje ile ilişkili bulunmayan diğer harcama giderleri.

Destek unsurları

MADDE 11- (1) RİP kapsamında desteklenen projelere, 9 uncu madde kapsamındaki hibe desteği ile birlikte Yönetmeliğin ilgili hükümleri çerçevesindeki indirim, istisna, destek ve teşvik unsurları sağlanır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Değerlendirme ve Denetim Komisyonu, İzleyiciler

DDK'nın Oluşumu ve usulü

MADDE 12- (1) RİP kapsamında proje başvurularını, desteklenen projelerde proje faaliyetlerinin ve harcamalarının uygunluğunu, projenin ilerleme durumunu ve değişiklik taleplerini, 8 inci maddenin ikinci fıkrasına göre yürütülen projelerde faz veya alt projenin durdurulması, sona erdirilmesi hususlarını değerlendirmek ve karara bağlamak üzere Genel Müdürlük tarafından DDK oluşturulur.

(2) Genel Müdürlük tarafından ihtiyaç duyulması halinde bir çağrı dönemi için birden fazla DDK oluşturulabilir. Bu durumda her bir DDK tarafından desteklenmesi uygun görülen projeler, Genel Müdürlüğün belirleyeceği DDK tarafından nihai değerlendirmeye tabi tutulur.

(3) DDK en az 4 üyenin katılımıyla toplanır ve 3 üyenin aynı yöndeki oyuyla karar alır.

(4) DDK, Milli Teknoloji Genel Müdürü veya görevlendireceği Genel Müdür Yardımcısı ya da daire başkanı başkanlığında toplanır. Toplantı, çevrimiçi olarak da gerçekleştirilebilir.

(5) Projenin yürütüldüğü kuruluşun çalışanı, danışmanı, sahibi veya ortağı ile bunların eşleri ve üçüncü dereceye kadar kan ve ikinci dereceye kadar kayın hısımları ile evlatlıkları ve evlat edinenleri DDK üyesi veya izleyici olarak görevlendirilemez

(6) DDK üyelerinin ve izleyicilerin proje faaliyetleri ile ilgili yaptıkları işlerde gizlilik esastır. DDK'da görev yapan Bakanlık personeli hariç, DDK üyeleri ve izleyiciler Genel Müdürlüğe gizlilik taahhütnamesi verir.

(7) DDK üyeleri ve izleyiciler, değerlendirmelerinde, proje kapsamında talep edilen gider/harcama kalemlerinin gerekliliği, maliyetlerin uygunluğu ve yerindeliği ile varsa özel şartlarda belirtilen hususları da incelemek ve değerlendirmek ile yükümlüdür.

(8) DDK üyesi veya izleyici olarak görevlendirilen öğretim elemanları ile kamu görevlisi hariç alanında uzman kişilerin ücretleri her bir görevlendirme için 3/6/2011 tarihli ve 635 sayılı Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının Araştırma, Geliştirme, Yenilikçilik ve Girişimcilik Faaliyetlerinin Karşılanması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 8 inci maddesi kapsamında Bakanlıkça ödenir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Çağrı Süreci

Çağrı duyurusu

MADDE 13- (1) RİP kapsamında desteklenecek projelere ilişkin çağrı duyurusu, Bakanlık tarafından belirlenen alanlarda ve dönemlerde Bakanlıkça ilan edilir.

(2) Bakanlık, gerekli gördüğü hallerde her bir çağrıya özel başvuru ve destek şartları belirlemeye yetkilidir.

Ortak özel hesabın açılması

MADDE 14- (1) Proje ortakları tarafından Bankada ortak özel hesap açılır.

(2) Proje ile ilgili bütün harcamalar ortak özel hesaptan gerçekleştirilir.

(3) Ortak özel hesaba aktarılan tutarlar, başka bir amaç için kullanılamaz.

İşbirliği anlaşmasının yapılması

MADDE 15- (1) Proje başvurusunda proje ortakları arasında yapılacak işbirliği anlaşmasının sunulması zorunludur. İşbirliği anlaşmasına ilişkin hususlar Bakanlık tarafından ilgili çağrı döneminde ilan edilir.

Başvurularda istenecek belgeler

MADDE 16- (1) Başvurulara ilişkin detaylı bilgiler Bakanlık tarafından ilgili çağrı döneminde ilan edilir.

Proje başvurularının alınması

MADDE 17- (1) Proje başvuruları, çağrı duyurusunda belirtilen şekilde yazılı veya elektronik ortamda ve belirtilen başvuru tarihleri içinde proje yürütücüsü temsilcisi tarafından

Bakanlığa resmi yazı ile veya Bakanlıkça belirtilecek portal üzerinden yapılır. Resmi yazı ile yapılan başvurularda, başvuru formunun her sayfası proje yürütücüsü temsilcisi tarafından kaşelenerek imzalanır. Elektronik imza ile yapılan başvurularda, başvuru formunun çıktısı ayrıca istenmez.

(2) Çağrı duyurusunda belirtilen başvuru tarihleri dışında yapılan proje başvuruları değerlendirmeye alınmaz.

(3) Proje başvuru tarihi olarak, başvuru belgelerinin Bakanlığa ulaştığı veya portalden başvurunun tamamlandığı tarih esas alınır.

Proje ön incelemesi

MADDE 18- (1) Proje başvuru belgeleri şekil ve içerik açısından, Bakanlık tarafından proje başvuru tarihinden itibaren 5 iş günü içinde incelenir.

(2) Başvuru dosyasında eksiklik tespit edilmesi halinde bu eksiklikler işletmeye portal üzerinden, elektronik posta veya resmî yazı ile 10 iş günü içinde bildirilir ve bildirim tarihinden itibaren en geç 15 iş günü içinde işletme tarafından bu eksikliklerin tamamlanması istenir. Bu süre içinde eksiklikleri tamamlanmayan proje başvuruları Bakanlık tarafından reddedilir.

(3) Başvuru belgelerinde eksiklik bulunmayan projeler için Bakanlık tarafından 1 ay içinde en az 2 izleyici görevlendirilir.

(4) İzleyiciler tarafından hazırlanan proje başvurusu izleme raporları görevlendirilme tarihinden itibaren 30 gün içinde Bakanlığa sunulur.

(5) Proje başvuruları değerlendirilmek üzere, proje başvurusu izleme raporları ile birlikte raporların son teslim tarihinden itibaren 2 ay içinde DDK'ya sunulur.

(6) Başvuru için görevlendirilen izleyiciler başvurunun kabul edildiği yılı takip eden yılın sonuna kadar, projenin izlenmesi ve denetlenmesinde görevlendirilemezler.

Değerlendirme

MADDE 19- (1) Projelerin reddine veya kabulüne, proje değerlendirme toplantısında DDK tarafından karar verilir.

(2) Proje başvuruları, proje başvuru formu, proje başvurusu izleme raporları ve Genel Müdürlük tarafından sunulacak diğer rapor, bilgi ve belgeler çerçevesinde, DDK üyeleri tarafından aşağıdaki kriterlere göre değerlendirilir.

- a) Projenin çağrı amaçlarına uygunluğu,
- b) Proje ortaklarının projeyi gerçekleştirmek için sahip oldukları imkân ve yetkinlikler,
- c) Projenin ülke ekonomisine ve yerli ekosisteme sağlayacağı fayda,
- ç) Projenin riskleri,
- d) Projenin bütçe etkinliği,
- e) Proje ortakları arasında organik bağın bulunup bulunmadığı, bağın bulunması durumunda rekabet öncesi işbirliğinin ruhuna ve özüne aykırı olup olmadığı

f) 8 inci maddenin ikinci fıkrasına göre yürütülen bir proje olması halinde projenin bütünselliği, fazların veya alt projelerin birbirini tamamlama durumu

g) Bakanlıkça çağrı duyurusunda belirlenecek çağrıya özel diğer kriterler.

(3) Değerlendirme 100 puan üzerinden yapılır. Her bir DDK üyesinin proje için verdiği 70 ve üzeri puan bir olumlu oy, 70 puanın altı ise bir olumsuz oy olarak kabul edilir.

(4) DDK, desteklenecek projelerin bütçe kalemlerinde değişiklik yapabilir.

(5) Proje ortaklarının proje değerlendirme toplantılarına katılması ve projenin DDK'ya sunulması istenebilir. DDK, gerekli görmesi halinde proje yürütücüsünden projeye ilişkin ilave bilgi ve belge talep edebilir.

(6) DDK, Projenin ülke ekonomisine ve yerli ekosisteme sağlayacağı katkının artırılması ve başarı ile tamamlanmasına ve sürdürülebilirliğine dair risklerin azaltılması amacıyla projede değişiklik yapılmasını isteyebilir. Bu değişikliğin yapılması için proje yürütücüsüne makul bir süre tanınır. Bu süreç neticesinde, proje yürütücüsünün sunduğu projenin son hali üzerinde DDK yeniden değerlendirme yapar. DDK, bu değerlendirme için gerekli görmesi halinde, yeniden proje başvurusu izleme raporu hazırlanmasını veya Genel Müdürlük tarafından ilave rapor, bilgi veya belge sunulmasını isteyebilir.

(7) Proje değerlendirme toplantısına katılan tüm DDK üyelerinin verdiği puanların aritmetik ortalamasına göre yapılacak sıralama temel alınarak en yüksek puan alan projelerden başlamak üzere RİP kapsamında desteklenecek projeler bütçe kısıtı dikkate alınarak belirlenir.

Proje karar bildirimi

MADDE 20- (1) Eksiklikleri giderilen veya eksikliği bulunmayan başvurular, DDK tarafından değerlendirilip karara bağlanır ve karar 5 iş günü içerisinde proje yürütücüsüne portal üzerinden, elektronik posta veya resmî yazı ile yazılı olarak bildirilir.

(2) Desteklenmesi uygun bulunmayan projelerin desteklenmeme gerekçesi DDK tarafından proje karar tutanağında belirtilir.

(3) 8 inci maddenin ikinci fıkrasına göre yürütülecek projeler için proje yol haritasının kabul edilmiş olması fazların veya alt projelerin tamamının kabul edildiği anlamına gelmemekte olup her bir faz veya alt proje için DDK tarafından değerlendirme yapılır.

Proje destek sözleşmesi

MADDE 21- (1) Desteklenmesi uygun bulunan proje için, projeye ilişkin alınan kararın yazılı olarak bildirildiği tarihten itibaren 30 iş günü içinde işbirliği anlaşmasında yer alan proje ortakları ile Bakanlık arasında proje destek sözleşmesi imzalanır. Bu süre içinde proje destek sözleşmesi imzalanmayan projeler iptal edilir.

(2) Proje destek sözleşmesi, sözleşmede belirtilen proje başlangıç tarihi itibarı ile yürürlüğe girer. Proje dönemleri, sözleşme başlangıç tarihinden itibaren 6 aylık dönemler şeklinde belirlenir.

(3) Proje destek sözleşme formu ve ekleri Bakanlık tarafından ilan edilir.

(4) Desteklenmesi uygun bulunan ve proje destek sözleşmesi yapılan projeler için Bakanlık tarafından, DDK kararı ile proje destek sözleşmesi ve eklerinin birer örneği Gelir İdaresi Başkanlığı'na proje destek sözleşmesinin imzalandığı tarihten itibaren 5 iş günü içinde bildirilir.

(5) Desteklenmesi uygun bulunan ve proje destek sözleşmesi yapılan projeler Bakanlık tarafından, Sosyal Güvenlik Kurumu'na proje destek sözleşmesinin imzalandığı tarihten itibaren 5 iş günü içinde bildirilir.

(6) Proje destek sözleşmesinde yer alan hükümler bu Usul ve Esaslara uygun şekilde düzenlenir ve bu Usul ve Esaslara aykırı yorumlanamaz. Proje destek sözleşmesi ile bu Usul ve Esasların hükümleri arasında çelişki olması durumunda bu Usul ve Esaslarda yer alan hükümler uygulanır.

ALTINCI BÖLÜM

Proje Destek Süreci

Proje destek süreci

MADDE 22- (1) Proje destek sözleşmesinde belirtilen proje başlangıç tarihinden itibaren projenin izleme ve destek süreci başlar. Desteklenen projelerde, projeye ilgili olarak başvuru tarihinden sonra yapılmış 9 uncu madde kapsamındaki harcamalar birinci dönem destekleri kapsamında değerlendirilir.

(2) Proje ortaklarının tamamı, ilgili proje dönemine ilişkin proje katkı paylarını proje destek sözleşmesinde belirtilen tutarda ve en geç proje destek sözleşmesinde belirtilen tarihte ortak özel hesaba yatırır.

(3) Proje yürütücüsü tarafından ilgili proje dönemine ilişkin hazırlanan gelişme raporu, proje döneminin bitimini takip eden ay içinde Bakanlığa sunulur.

(4) Genel Müdürlük tarafından gelişme raporunda eksiklik tespit edilmesi halinde eksikliklerin tamamlanması için proje yürütücüsüne en fazla 15 iş günü süre verilir. Bu süre zarfında eksikliklerin tamamlanmaması durumunda projeye ilişkin nihai karar DDK tarafından alınır.

(5) Projenin izlenmesi ve denetlenmesi amacıyla Bakanlık tarafından proje döneminin bitimini takip eden 5 iş günü içinde en az 2 izleyici görevlendirilir. İzleyiciler tarafından izleme raporları en geç 15 iş günü içinde Bakanlığa sunulur.

(6) İzleyiciler tarafından ilgili proje dönemine ilişkin hazırlanan proje faaliyetleri izleme raporları, raporların Bakanlığa sunulmasından itibaren en geç 10 iş günü içinde DDK'ya sunulur.

(7) DDK, gelişme raporunu, proje faaliyetleri izleme raporlarını ve Genel Müdürlük tarafından sunulacak diğer rapor, bilgi ve belgeleri inceleyerek, yapılan proje faaliyetlerinin ve harcamalarının uygunluğunu kontrol eder ve ilgili proje dönemine ilişkin hibe ödemesi, projenin devamı, sonuçlandırılması, durdurulması ya da iptali hususlarında, proje izleme

toplantısı için Bakanlık tarafından görevlendirildiği tarihten itibaren en fazla 20 iş günü içinde toplanarak karar verir. Toplantı çevrimiçi olarak da gerçekleştirilebilir.

(8) Bakanlık tarafından gerekli görülmesi halinde DDK üyeleri proje faaliyetlerine ilişkin yerinde ve uygunluk denetimleri yapar.

(9) Proje kapsamındaki proje dönemlerine ilişkin hibe ödemeleri DDK kararına istinaden Bakanlık tarafından yapılır.

(10) Gelişme raporunda proje yürütücüsü tarafından talep edilmesi ve DDK tarafından projenin amaca uygun olarak ilerlediğinin tespiti halinde, ilgili proje döneminde kullanılmamış olan proje dönemi bütçesi, ilgili proje ortağının izleyen proje dönemi bütçesine aktarılır. Bu durumda, aktarılan bütçe, izleyen proje döneminin bütçesine dahil edilmiş sayılır. Ayrıca ilgili proje dönemi için Bakanlık tarafından yapılmış ön ödemeler varsa mahsuplaşması yapılır.

(11) Gelişme raporunun proje destek sözleşmesinde belirtilen zamanda Bakanlığa sunulmaması halinde ilgili proje dönemine ilişkin hibe ödemesi yapılmaz.

(12) İlgili proje dönemine ilişkin katkı payının tamamını proje destek sözleşmesinde belirtilen tarihe kadar özel hesaba yatırmamış olan proje ortağına ilgili proje dönemine ilişkin hibe ödemesi yapılmaz.

(13) İlgili proje dönemi sonunda DDK kararı ile belirlenen hibe ödemesi tutarının ilgili dönem için yapılan ön ödeme tutarından az olması durumunda ilgili proje dönemi için bu durumun ortaya çıktığı proje ortakları ile mahsuplaşma yapılır.

YEDİNCİ BÖLÜM

Ön Ödemeye İlişkin Süreçler

Ön ödeme

MADDE 23- (1) Proje kapsamındaki harcamalara ilişkin Bakanlıkça gerçekleştirilecek hibe ödemeleri, proje ortakları tarafından talep edilmesi halinde teminat karşılığında ön ödeme şeklinde yapılabilir.

(2) Ön ödeme yapılabilmesi için, ön ödeme yapılacak her bir proje ortağı tarafından ayrı ayrı olmak üzere:

- Her bir proje ortağı proje destek sözleşmesinde belirtilen proje dönemi destek bütçesinin %20'si kadar tutarda,
- Proje dönemi bitiş tarihinden en az 6 ay fazla geçerlilik süresine sahip,
- Bankalardan alınan kesin teminat mektubu ya da kefalet mektubunun Genel Müdürlüğe sunulmuş olması gerekmektedir.

(3) Bakanlıkça gerçekleştirilecek ön ödemeler, ilgili proje dönemi için proje destek sözleşmesinde belirtilen destek tutarının %20'sini geçemez. Ön ödeme, ön ödemeyi alacak proje ortağının ilgili proje dönemi için öngörülen proje katkı payının, destek ön ödeme oranına karşılık gelen kısmının özel hesaba yatırılması durumunda yapılır.

(4) Bakanlıkça ön ödeme şeklinde gerçekleştirilecek ödemeler için bankalardan alınan teminat mektubu veya kefalet mektubu ile ilgili hususlar işbirliği anlaşmasında belirtilir.

(5) Bakanlık, teminatı düzenleyen kurumun yazılı teyidini aldıktan ve gerekli proje ortağı katkısının özel hesaba yatırılmasından sonra ön ödemeyi yapabilir.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Projelere İlişkin Değişiklik Talepleri

Değişiklik talepleri

MADDE 24- (1) Proje yürütücüsü temsilcisi tarafından Bakanlığa yapılan projeye ilişkin değişiklik talep başvuruları Bakanlık tarafından değerlendirilir ve karara bağlanır. Proje değişiklik ve ek bütçe talepleri, proje destek sözleşmesinin imzalanmasından sonra yapılabilir.

(2) Değişiklik yapılmadan önce Bakanlığa bildirmek şartı ile değişiklik talep başvurusu yapılmaksızın proje ortakları tarafından aşağıdaki değişiklikler yapılabilir:

a) İlgili proje dönemi için proje ortağının proje destek sözleşmesinde yer alan bütçe kalemlerinden, aktarım yapılan bütçe kaleminin %50'sini aşmamak ve aktarım yapılacak bütçe kalemini 2 katına çıkarmamak şartıyla yapılacak aktarımlar,

b) Proje ortakları arasında yapılacak aktarımlar için aktarım yapılan proje ortağının proje dönemi bütçesinin %50'sini aşmamak, aktarım yapılacak proje ortağının proje dönemi bütçesini 2 katına çıkarmamak kaydıyla yapılacak aktarımlar.

(3) Yukarıda sayılanlar dışındaki değişiklikler için:

a) Bakanlık, değişiklik talep başvurusunun karara bağlanmasında DDK'yı toplar veya DDK üyelerinden görüş talep eder.

b) Bakanlık, değişiklik talebinin karara bağlanmasında DDK'yı veya izleyicileri yerinde fiili incelemeler yapmak üzere görevlendirebilir.

c) DDK, proje süresince yaşanan birim maliyet artışları, varsa projedeki kapsam değişikliğinin proje hedeflerine katkısı, değişikliğin projenin başarı ile tamamlanmasına etkisi gibi kriterleri dikkate alarak değişiklik talebinin kısmen veya tamamen olumlu değerlendirilip değerlendirilmeyeceğine karar verir.

ç) DDK'nın onaylayacağı ek bütçe artışı, Bakanlık tarafından bütçe ödeneği dikkate alınarak belirlenecek üst limiti geçemez.

d) Bakanlık onayı alınmaksızın yapılan değişikliklere ilişkin yapılan harcamalar destek kapsamında değerlendirilmez.

(4) Ek bütçeye ilişkin Bakanlık hibe ödemesi, ek bütçenin proje ortakları tarafından karşılanacak kısmının tamamının ortak özel hesaba yatırılmasından sonra yapılır.

(5) Değişiklik taleplerinin DDK tarafından değerlendirilmesi sırasında projenin programdan yararlanma koşullarını kaybetmemiş olması koşulu aranır. Proje süresi sonunda 6 ncı maddenin birinci fıkrasının (e) bendinde tanımlanan oranın değişmemesi esas olarak kabul edilir.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Projelerin Sonuçlandırılması

Tamamlanan projelerin destek sürecinin sonuçlandırılması

MADDE 25- (1) Proje destek sözleşmesinde belirtilen proje bitiş tarihinde tamamlanan projelerde, sonuç raporu proje süresinin bitimini takip eden ay içinde Bakanlığa sunulur.

(2) Proje destek sözleşmesinde belirtilen proje bitiş tarihinde tamamlanan projelerde, son proje dönemine ilişkin proje faaliyetleri izleme raporları, sonuç raporu ve Genel Müdürlük tarafından diğer rapor, bilgi ve belgeler DDK'ya sunulur.

(3) Ek süre verilen projelerde, ek süredeki proje faaliyetlerine ilişkin sonuç raporu, ek süre dâhil proje süresinin bitimini takip eden ay içinde Bakanlığa sunulur.

(4) Genel Müdürlük tarafından sonuç raporunda eksiklik tespit edilmesi halinde eksikliklerin tamamlanması için proje yürütücüsüne süre verilir. Bu süre zarfında eksikliklerin tamamlanmaması durumunda projeye ilişkin nihai karar DDK tarafından alınır.

(5) Projenin izlenmesi ve denetlenmesi amacıyla Bakanlık tarafından en az 2 izleyici görevlendirilir.

(6) İzleyiciler tarafından ilgili proje dönemine ilişkin hazırlanan proje faaliyetleri izleme raporları DDK'ya sunulur.

(7) Ek süre verilen projelerde ek süredeki proje faaliyetlerine ilişkin proje faaliyetleri izleme raporları da DDK'ya sunulur.

(8) DDK, proje faaliyetleri izleme raporları, sonuç raporu ile Genel Müdürlük tarafından sunulan diğer rapor, bilgi ve belgeleri inceleyerek, son proje izleme toplantısı için Bakanlık tarafından görevlendirildiği tarihten itibaren en fazla 20 iş günü içinde toplanarak, son proje dönemi için hibe ödemesinin yapılması, varsa ortak özel hesapta kalan tutarların Bakanlık ve proje ortakları arasında paylaşılması, Bakanlık tarafından fazla ödenen hibe tutarının Bakanlık hesabına iade edilmesi, gerekli görülmesi halinde teminat mektubu ya da kefalet mektubunun nakde çevrilmesi ve projenin başarı ile tamamlanıp tamamlanmadığı hususlarını karara bağlar.

(9) Bakanlıkça ödenen hibe toplamının, yapılan toplam proje harcamalarının destek oranına karşılık gelen tutardan fazla olması halinde, aradaki fark tutarı ek süre dahil son proje dönemine ilişkin DDK kararının Bakanlık tarafından bildirilmesi sonrasında 1 ay içinde Bakanlığım bildireceği hesaba ödenir. Verilen süre içinde ödemenin yapılmaması halinde, vade tarihi de belirtilerek geri ödenmesi gereken fark tutarı, 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre takip ve tahsil edilmek üzere, destekten faydalananların yıllık gelir veya kurumlar vergisi yönünden bağlı olduğu vergi dairesine, mükellefiyeti bulunmayan gerçek kişiler için yerleşim yeri adresinin bulunduğu, gerçek kişiler dışında kalanlar için ise kanuni merkezi/işyerinin bulunduğu yer vergi dairesine Bakanlıkça bildirilir.

(10) Sonuç raporunun zamanında Bakanlığa sunulmaması halinde hibe ödemesi yapılmaz.

Başarı belgesi ve izleme dönemi

MADDE 26-(1) Süreçleri başarıyla tamamlayan projelere “Başarı belgesi” verilir.

(2) Destek süreci sonuçlandırılmış ve “Başarı belgesi” verilmiş projelerde proje yürütücüsü, proje sonucu ortaya çıkan parça, sistem veya platform ile ilgili gelişmeleri, projenin tamamlandığı tarihten itibaren 3 yıl boyunca yıllık olarak Bakanlığın belirleyeceği formata uygun olarak hazırlayarak Bakanlığa raporlar.

(3) Bakanlık tarafından ihtiyaç duyulması halinde izleme dönemi süresince Genel Müdürlük personeli ve/veya İzleyici yerinde inceleme yapmak üzere görevlendirilebilir.

ONUNCU BÖLÜM

Projelerin Durdurulması, İptali Sonlandırılması ve Mücbir Sebepler

Projenin iptali veya sonlandırılması

MADDE 27- (1) Gerçeğe uygun bilgi ve belge sunmadığı, destek ve teşvik unsurlarını amacı dışında kullandığı tespit edilen projeler için Yönetmeliğin 34’üncü maddesindeki hükümler uygulanır. Bakanlıkça bu durum Gelir İdaresi Başkanlığı ve Sosyal Güvenlik Kurumu’na bildirilir.

(2) Gelişme raporlarının ve sonuç raporunun zamanında Bakanlığa sunulmaması, proje katkı paylarının zamanında ortak özel hesaba yatırılmaması, proje ortaklık yapısının bozulması, projenin iş planına uygun yürütülmemesi, projenin rekabet öncesi işbirliği yönünün kaybolması hususlarının tespit edilmesi hâlinde proje DDK tarafından durdurulabilir. Durdurulan proje için, projenin durdurulduğu tarihten itibaren, DDK tarafından projenin devam ettirilmesi kararı alınana kadar hibe ödemesi yapılmaz ve indirim, istisna, destek ve teşvik unsurları destek kapsamında değerlendirilmez. Bakanlıkça durdurma ve devam kararları durumunda Gelir İdaresi Başkanlığı ve Sosyal Güvenlik Kurumu’na bildirim yapılır.

(3) Durdurulan projeye ilişkin tespit edilen sorunların çözülmemesi halinde, proje DDK kararı ile iptal edilir veya sonlandırılır.

(4) Sonlandırılan proje kapsamında, projenin sonlandırıldığı tarihe kadar yapılan harcamalara ilişkin hibe ödemesi ile indirim, istisna, destek ve teşvik unsurları destek kapsamında sayılarak geri ödeme istenmez. Bakanlıkça iptal ve sonlandırma kararları durumunda Gelir İdaresi Başkanlığı ve Sosyal Güvenlik Kurumu’na bildirim yapılır.

(5) İptal edilen projede, proje ortakları ile ilgili hususlar Yönetmeliğin 34’üncü maddesindeki hükümler çerçevesinde DDK tarafından karara bağlanır. Bakanlık, sağlanan vergi dışı desteklerin Bakanlığın belirleyeceği hesaba 1 ay içinde geri ödenmesi için destekten faydalananlara bir yazı tebliğ eder. Verilen süre içinde ödemenin yapılmaması halinde, varsa teminat nakde çevrilerek alacak tahsil edilir. Teminat bulunmaması halinde, vade tarihi de belirtilerek geri ödenmesi gereken tutar, 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre takip ve tahsil edilmek üzere, destekten faydalananların yıllık gelir veya kurumlar vergisi yönünden bağlı

olduğu vergi dairesine, mükellefiyeti bulunmayan gerçek kişiler için yerleşim yeri adresinin bulunduğu, gerçek kişiler dışında kalanlar için ise kanuni merkezi/işyerinin bulunduğu yer vergi dairesine Bakanlıkça bildirilir.

Mücbir sebepler

MADDE 28- (1) Doğal afet, kanuni grev, genel salgın hastalık, kısmi veya genel seferberlik ilanı gibi mücbir sebepler ile proje ortaklarının kasıt, kusur veya ihmalden kaynaklanmadığı ve proje ortaklarının ortadan kaldırmaya gücünün yetmediğı DDK tarafından değerlendirilen ve projenin yürütülmesine engel sebeplerin ortaya çıkması halinde proje Bakanlıkça sonlandırılabilir.

ONBİRİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Diğer hususlar

MADDE 29- (1) Değerlendirme ve Denetim Komisyonu tarafından proje başvurusu reddedilen proje yürütücüsü yalnızca bir kez daha başvuruda bulunabilir.

(2) RİP kapsamında sağlanan destekler, Bakanlığın tabi olduğu denetim mevzuatı çerçevesinde denetlenebilir. Proje ortakları denetim sırasında her türlü bilgi ve belgeyi ibraz etmek ve gerekli kolaylığı sağlamak zorundadır.

(3) Genel Müdürlük gerekli gördüğünde DDK ve izleyiciler dışında, RİP ile ilgili, alanında uzman kurum, kuruluş ve tüzel kişilik veya gerçek kişilere proje başvuru ve/veya izleme dönemlerinde rapor hazırlatabilir.

(4) Bu Usul ve Esaslar kapsamında proje başvurularının değerlendirilmesi, projelerin izlenmesi ve/veya sonuçlandırılması süreçlerinde ihtiyaç olması halinde teknik görüş almak için Genel Müdürlük tarafından hizmet alımı yapılabilir. Hizmet alımında 4/1/2002 tarih ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ile ilgili ihale mevzuatı hükümleri uygulanır.

(5) İşletme; sahip ve ortakları ile bunların eşleri ve üçüncü dereceye kadar kan ve ikinci dereceye kadar kayın hısımları ile evlatlıkları ve evlat edinenlerinin sahibi/ortağı olduğu işletmelerden destek kapsamında mal/hizmet satın alamaz.

Hüküm bulunmayan durumlar

MADDE 30- (1) Bu Uygulama Usul ve Esasları'nda hüküm bulunmayan hallerde Yönetmelik hükümleri uygulanır.

Yürürlük

MADDE 31- (1) Bu Uygulama Usul ve Esasları Bakanlık Makamı onayını müteakip yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 32- (1) Bu Uygulama Usul ve Esaslarını Sanayi ve Teknoloji Bakanı yürütür.